

Experts de ciutats mediterrànies comparteixen, a Barcelona, amenaces i solucions per adaptar-se a la crisi climàtica

Barcelona, 20 de setembre de 2024. Augment de les temperatures, onades de calor, fortes pluges, inundacions i l'erosió de les costes són alguns dels problemes que comparteixen actualment les ciutats mediterrànies. Per això, una quinzena d'experts de ciutats que formen part de la xarxa MedCities han donat a conèixer les solucions que estan implementant a les seves ciutats per adaptar-se a la crisi climàtica.

Durant el taller «Iniciatives metropolitanas d'adaptació al canvi climàtic al Mediterrani», que s'ha portat a terme el 18 i 19 de setembre a la seu de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), els experts han compartit experiències al voltant de quatre taules rodones. L'augment de la resistència costanera al canvi climàtic i la restauració d'ecosistemes, la planificació urbanística de les ciutats, la mobilitat sostenible i les infraestructures blaves i verdes han estat els temes que han centrat aquest esdeveniment organitzat per MedCities, en col·laboració i amb el finançament de l'AMB.

“El canvi climàtic també pot ser una oportunitat per construir ciutats més habitables”, ha assegurat **Elisenda Alemany**, Vice-presidenta de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, destacant la importància i l'oportunitat de poder gaudir d' un espai d'intercanvi entre experts de ciutats per repensar i imaginar aquestes noves metròpolis i àrees metropolitanes.

La reconstrucció de dunes a la costa metropolitana de Barcelona (Catalunya), l'ús de l'aigua i la natura per reduir l'efecte illa de calor a Roma (Itàlia), la creació de la primera “illa de mobilitat” a Sarajevo (Bòsnia), l'aplicació d'una estratègia de transport públic gratuït a Montpeller (França), la millora de la resiliència costanera a Mersin (Turquia), la xarxa de refugis climàtics de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (Catalunya) i l'estalvi energètic als edificis públics a Irbid (Jordània) són algunes de les respostes de les ciutats mediterrànies per fer front a aquests reptes.

Per aquest motiu, **Josep Canals**, Secretari General de MedCities, ha assenyalat l'esdeveniment com un exemple del que és MedCities: “una plataforma perquè diferents membres de la xarxa puguin compartir experiències i aprendre els uns dels altres; dels encerts i també dels errors, perquè el que passa a una riba, afecta a l'altre. Tots formem part del mateix mar i hi ha més coses que uneixen els responsables polítics de les ciutats que no pas allò que els separa”.

Roma es prepara pel futur

Les previsions apunten a un augment de temperatura i l'increment d'ones de calor en les properes dècades a **Roma** (Itàlia), i la seva àrea metropolitana, on el passat mes de gener es va presentar una estratègia d'adaptació per identificar els objectius i les mesures per a preparar la capital italiana pels impactes actuals i els futurs, durant el període 2036-2065.

“Hi ha quatre grans prioritats: la intensitat de les pluges, tenint en compte que hi han barris construïts en una zona on 150.000 persones poden tenir l'impacte de les inundacions, el canvi de la gestió de l'aigua, la salut -ja que vam identificar barris on hi han més morts i hospitalitzacions- i també tenim el problema de la costa”, ha explicat Edoardo Zanchini, Cap de l'Oficina del Clima de l'Ajuntament de Roma (Itàlia).

Els llargs períodes de sequera porten a accelerar mesures de reducció, talls i reutilització d'aigua de la capital italiana i la seva àrea metropolitana, que aglutina una població de prop de 3 milions de persones. “Cal un nou enfocament per la reutilització de l'aigua. Tenim els aqüeductes que venen dels romans però no podem fer servir aquesta aigua per regar les plantes, perquè actualment l'aigua regenerada se'n va al mar”, ha lamentat.

Per aquest motiu, es preveu la creació d'interconnexions entre aqüeductes no potables i l'increment d'intervenció a les plantes d'aigües residuals per utilitzar aigües netes per a l'agricultura, les necessitats urbanes i industrials i la reducció del consum d'aigua, entre d'altres mesures que també inclouen la creació de parcs i solucions basades en la natura. En aquest sentit, per l'any 2026, es preveu la plantació de 600 mil arbres, cinc parcs al llarg del riu Tíber i 16 nou parcs que permetran reduir la temperatura de la ciutat.

“Estem treballant de manera diferent l'espai públic. Sabem que hem de canviar l'enfocament si volem reduir l'impacte en la salut. Començarem a treballar el 2024 i el 2025 amb dos barris al centre, on hi ha més activitat econòmica, perquè volem entendre aquestes dues àrees per després veure com ho fem a la resta de la ciutat”, ha avançat.

Montpeller aposta del transport

El transport és un dels sectors que més emissions de diòxid de carboni produeix, un dels gasos que hi ha darrera de l'escalfament global. Amb l'objectiu de millorar la mobilitat dels ciutadans i la qualitat de l'aire de l'àrea metropolitana de **Montpeller**, que es veu afectada pel trànsit de dues autopistes, s'ha implementat una iniciativa de transport gratuït. “Era una demanda dels 400.000 habitants (sobre 500.000 habitants)”, ha explicat Thibaut Vigouroux, Cap de Projecte de «Transport Públic Gratuït» de la Direcció de Mobilitat de l'entitat metropolitana de Montpeller.

La iniciativa, que dona accés gratuït “als residents, els turistes han de pagar”, va començar amb una primera fase durant els caps de setmana al juliol de 2020 i finalitzant la seva implementació total al desembre de l'any passat. Malgrat que ha de fer front a una pèrdua econòmica de 30 milions d'euros, “treballem per tenir més fonts d'ingressos, però de moment ens basem en els impostos a les empreses que s'instal·len a la ciutat”, ha detallat Vigouroux.

A més de treballar per ampliar el transport gratuït a persones de fora de l'àrea metropolitana de Montpeller, aquesta aposta pel transport es complementa amb la creació d'un nou tramvia i la compra de nous autobusos i tramvies. Es tracta

“d’una decisió política” en el marc d’una estratègia global de mobilitat. “Ha estat la política més important d’aquest mandat”, ha assegurat recalcant la millora de la qualitat de l’aire i la reducció de les emissions de carboni des de la seva implementació.

Una mirada a l’àrea metropolitana

A l’**Àrea Metropolitana de Barcelona** la millora de la salut passa per la creació de zones de baixes emissions. La mobilitat també és un dels eixos amb els que treballa l’AMB i es porta a terme amb diverses accions que inclouen la promoció de la bicicleta, una xarxa metropolitana de carrils bici, l’accessibilitat del transport públic i la mobilitat compartida.

Tot i que des de l’any 2011, l’administració pública incorpora la lluita contra els efectes del canvi climàtic, l’any 2018 va incorporar el seu full de ruta ([‘Pla Clima i Energia 2030’](#)).

“El canvi climàtic ha posat de manifest la regressió de les platges i l’augment de temperatura accelerat, d’entre 1,5 i 4 graus”, ha alertat Ramón Torra, Gerent de l’**AMB**, lamentant la reducció d’una quarta part de recursos hídrics del sistema del Ter-Llobregat. Per aquest motiu, ha apuntat a la necessitat de recursos alternatius com la utilització de “l’aigua residual que es pugui reincorporar a les neteges urbanes i usos industrials”.

Altres experiències presentades per ciutats membre de MedCities han inclòs les presentacions d’**Ancona** (Itàlia) sobre el ‘contracte del bosc urba’ a la costa adriàtica per augmentar el verd urbà i reduir l’impacte d’illa de calor. **Tirana** (Albània) va participar per parlar sobre iniciatives sobre resiliència urbana per protegir el medi ambient i de la seva banda, **Irbid**, va presentar iniciatives sobre energia neta dins edificis públics. De la seva banda, **València** explicar el projecte que tenen en marxa per ‘reverderitzar’ les ciutats, començant per les escoles amb participació de la comunitat educativa.

Ahir, els participants del taller «Iniciatives metropolitanas d’adaptació al canvi climàtic al Mediterrani», de la mà de tècnics de l’AMB, han pogut conèixer de primera mà aquesta iniciativa de regeneració i reutilització d’aigües residuals a l’àrea metropolitana de Barcelona, com a part de l’estratègia per lluitar i preveure episodis crítics de manca d’aigua inicial o de sequera, així com els projectes duts a terme per a la recuperació i protecció ambiental del riu Llobregat -altament modificat al llarg dels anys- que es basen en tres eixos: l’ecològic, l’accessibilitat i l’estratègia social i que permeten l’ús dels ciutadans, a peu o en bicicleta, de camins al voltant del riu que els porten al mar i més de 25km endins.

"A **Tirana** tenim la sort de tenir aigua dolça abundant, i només tractem l'aigua potable. No reutilitzem aigües residuals ni altres tipus d'aigua, a diferència del que hem vist aquí", ha apuntat Julinda Dhame, Directora General de Medi Ambient i Desenvolupament Sostenible, Municipi de Tirana (Albània).

Les activitats d'aquest contribueixen al projecte **«Make a move for adaptation to climate change»**, en el que el **Municipi Metropolità de Mersin (Turquia) està elaborant el seu Pla d'Acció per a l'Adaptació al Canvi Climàtic, amb suport de la Unió Europea**. “Un estudi recent indica que tenim el 17% de la producció d'emissions de diòxid de carboni”, ha explicat, Büllet Halisdemir, Cap del Departament de Protecció i Control Mediambiental d'aquesta ciutat turca, caracteritzada per la seva activitat agrària i turística.

La creació de zones verdes, l'ús de fertilitzants i l'impuls d'energies renovables són algunes accions que s'estan portant a terme, entre els més de 3.000 projectes pilot en marxa. “Tenim un sistema de prevenció pels agricultors amb el que informem sobre les sequeres per a ser més eficients amb els nostres conreus”, ha destacat Halisdemir recalcant la participació del sector privat i de la ciutadania en aquestes accions.

“Tenim el repte de conscienciar i arribar a tota la població de la conca Mediterrània i és el que dona sentit a la feina del deia a dia: som i volem seguir sent una plataforma de referència a les tres ribes de la conca perquè els ajuntaments puguin dotar-se de capacitat tècnica i puguin aplicar els seus projectes; en concret el que els preocupa a tots: la seva resiliència i l'adaptació al canvi climàtic”, ha conclòs Josep Canals, Secretari General de MedCities.

Contacte per a més informació: Judit Alonso / jalonso@periodistes.org / +34669062109